

Educatief materiaal: van het initiatief Klassebank tot fraudepreventie

Dag van de Financiële Educatie FSMA

Agenda

Febelfin

Klassebank: introductie van het platform

Educatief materiaal

Focus op online fraude en geldezels

Febelfin in het kort

- Febelfin is de **federatie** van de financiële sector in België.

- Informatie delen over de financiële sector is één van onze missies. Fraudepreventie, digitale inclusie en financiële educatie zijn hierbij belangrijke thema's.

Financiële educatie staat centraal in onze missie: Klassebank

- **Educatief platform** dat scholen verbindt met medewerkers in de financiële sector
Een antwoord op de **maatschappelijke vraag** naar meer financiële educatie en vaardigheden
Gratis lessen en **objectief/neutraal** lesmateriaal

Samen jongeren voorbereiden op een financieel bewuste toekomst

Ben je werkzaam in de **financiële sector** of het **onderwijs**? Doe mee en help jongeren essentiële financiële vaardigheden te ontwikkelen en financiële kennis te vergaren die hen een leven lang van pas komen. Want financiële kennis en vaardigheden helpen om later betere geldkeuzes te maken.

Meld je aan →

Meer informatie ↓

Website

e

Twée mogelijkheden

Wat voor gastles wilt u ontvangen?

U kunt kiezen voor de gastles met interactieve quiz of een gespecialiseerde gastles naar gelang lesdoelstelling en graad.

Geef aan welke gastles u wilt aanvragen

Introductieles financiële educatie / FinQuiz

Introductieles financiële educatie / FinQuiz

Gespecialiseerde gastles

1) *De Fin Quiz*

Meerkeuze vraag

Welke uitspraak is waar?

- A** Het geld dat je leent van de bank, komt van de overheid.
- B** Het geld dat je leent van de bank, is geld van spaarders en investeerders.
- C** Het geld dat je leent van de bank, is eigendom van de bank.
- D** Het geld dat je leent van de bank, is jouw eigen geld.

Gesloten vraag

Waar of niet waar?

Banken zorgen ervoor dat het makkelijker is voor ondernemingen om zaken te doen met andere landen.

Stelling

Eens of oneens?

Het is belangrijk dat banken en jongeren elkaar leren kennen.

2) Gespecialiseerde gastles

Wat voor gastles wilt u ontvangen?

U kunt kiezen voor de gastles met interactieve quiz of een gespecialiseerde gastles naar gelang lesdoelstelling en graad.

Geef aan welke gastles u wilt aanvragen

Gespecialiseerde gastles

1e graad

- ☐ Hoe geld laten groeien?
- ☐ Welke betaalmogelijkheden en meer weten over online fraude?
- ☐ Ondernemen, hoe begin ik eraan?

2e graad

- ☐ Hoe geld laten groeien?
- ☐ Hoe zich voorbereiden op onverwachte gebeurtenissen (verzekeringen)?
- ☐ Wat zijn overmatige schulden?
- ☐ Budgetbeheer
- ☐ De basics van betalen, lenen, verzekeren, sparen en beleggen
- ☐ Ondernemen, hoe begin ik eraan?
- ☐ Ondernemen, hoe ga ik dat financieren?
- ☐ Hoe een budget berekenen?

3e graad

- ☐ De basics van betalen, lenen, verzekeren, sparen en beleggen
- ☐ Hoe zich voorbereiden op onverwachte gebeurtenissen (verzekeringen)?
- ☐ Hoe een budget berekenen?
- ☐ Wat zijn overmatige schulden?
- ☐ Kopen of huren van een woning?
- ☐ Je eerste stappen op de arbeidsmarkt
- ☐ Je businessplan
- ☐ Ondernemen, hoe begin ik eraan?
- ☐ Ondernemen, hoe ga ik dat financieren?
- ☐ Budgetbeheer

Volgende stap →

De gastles aanvragen

Registreer klas(sen)

✎ Ursulinen Mechelen 1

Gegevens klas

Leerjaar

 ↓

Finaliteit (Optioneel)

A-finaliteit, D-finaliteit

Contactgegevens leerkracht

Naam

Telefoonnummer

E-mailadres

+ Voeg een extra klas toe

ⓘ Door op "verstuur aanvraag" te drukken, stemt u er mee in dat uw persoonlijke gegevens worden gebruikt voor het registratieproces en voor het nazenden van informatie.

Verstuur aanvraag ✓

Matériel pédagogique

Ontdek ons lesmateriaal

Alle

Web

Artikel

Printable

**Workshop jongeren:
online fraude**

[Ontdek de workshop](#) >

**Workshop jongeren:
consumentenkrediet**

[Ga naar de workshop](#) >

**Workshop jongeren:
hypothecair krediet**

[Ontdek de workshop](#) >

Workshop jongeren: geldezels

[Ontdek de workshop](#) >

**Workshop jongeren:
sparen en beleggen**

[Ga naar de website](#) >

Online fraude

Workshop jongeren

Jongeren zijn digitaal vaardig, maar niet digitaal onkwetsbaar

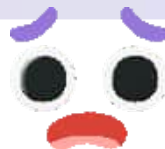
7 à 8 jaar

de gemiddelde leeftijd waarop jongeren hun eerste smartphone krijgen.

20%

van de jongeren gaf aan recent online informatie gedeeld te hebben waar ze zich ongemakkelijk bij voelden.

23%

heeft nog nooit van phishing gehoord.

23%

zou na controle hun codes delen, 5% zelfs zonder controle.

13%

zou hun bankkaart opsturen als de bank daarom vraagt.

Slechts **4%** (NL) en **6%** (FR) van de jongeren weet wat 2FA precies inhoudt.

29%

van de jongeren vindt extra veiligheidsmaatregelen hinderlijk.

Jongeren gebruiken vaak hetzelfde wachtwoord voor meerdere accounts en verwarren wachtwoorden met pincodes.

60%

van de jongeren die benaderd werden als geldezel, ging effectief op het aanbod in.

**Online fraude
overkomt mij niet...**

**49 miljoen
euro!!!**

Phishing

Hoe kan je phishing/oplichting herkennen?

Geloofwaardigheid

Men gebruikt de identiteit van gekende personen, overheid of instellingen waardoor het slachtoffer veronderstelt met een legitieme persoon te handelen.

Angst om niet te handelen

Fear of missing out of angst om niet te handelen.

Tijdsdruk

Men simuleert een acute/dringende situatie.

Afwezigheid van details

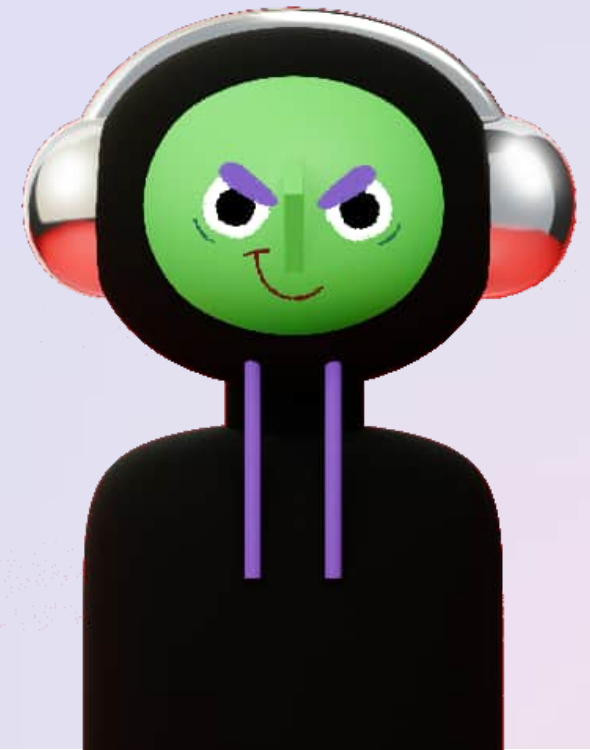
Bijvoorbeeld PV-politie bevat geen details; factuur dat nog moet worden betaald is algemeen (geen details).

Onrealistische voorstellen

Bijvoorbeeld een spaarrekening met 8% opbrengst: als het te mooi is om waar te zijn, is het meestal ook zo!

Klikken op een link

Er wordt gevraagd in de email of het bericht om op een link te klikken (die dan leidt naar een frauduleuze website).

Hoe kan je een phishingmail herkennen?

Vreemde afzender

Van: Febelfin [<mailto:kbcmailing@kbc.be>]

Verzonden: Tuesday, October 24, 2017 10:58 AM

Aan: claeysdewaele@skynet.be

Onderwerp: Bericht

Urgentie: Hoog

Onpersoonlijke aanspreking

Geachte klant,

Na verschillende meldingen hebben wij een onderzoek ingesteld naar onrechtmatige transacties via rekeningen van KBC-klanten. Er zijn een aantal meldingen van klanten binnengekomen over betalingen die zij zelf nooit hebben verricht.

Uit uitgebreid onderzoek is naar voren gekomen dat dit komt door skimming. Dat houdt in dat uw bank gegevens worden gekopieerd tijdens het pinnen.

Dwang

Uit onze analyse blijkt dat u mogelijk heeft betaald op een locatie waar een dergelijk skim apparaat geplaatst is geweest. Om misbruik van uw te voorkomen dient u het volgende formulier zo spoedig mogelijk in te vullen. Wij zullen hierna contact met u opnemen om alles soepel te laten verlopen.

Knop/link om je persoonlijke gegevens in te vullen op website

Klik [hier](#) om uw account te verifiëren en een nieuwe kaart aan te vragen.

Let op: KBC stuurt deze e-mail in naam van Febelfin vanwege veel frauduleuze e-mails die in omloop zijn.

Hoogachtend,

Karel Peeters
KBC
Afdeling personeelszaken

Doe-opdrachtje

DOE DE Phishingtest

Herken jij verdachte berichten op tijd?

Weet jij waarop je moet letten bij internetfraude?

In de phishingtest checken we hoe oplettend jij bent bij verdachte mails en berichten. Ontdek zelf hoe gemakkelijk je in de val van internetcriminelen trapt. Ben jij een expert in het herkennen van verdachte berichten? Of kan je nog wat training gebruiken?

Doe de test

Geen tijd voor de test?

Leer phishing herkennen

Ontdek hier onze tips

Heb je een verdachte mail of een verdacht bericht ontvangen?

Stuur hem door naar verdacht@safeonweb.be en verwijder hem daarna.

Als je dit bericht op het werk kreeg, moet je de procedures die daar gelden voor phishing opvolgen, bv. doorsturen naar de ICT-dienst.

Wat is verdacht@safeonweb.be?

**CHEQUE
€250**

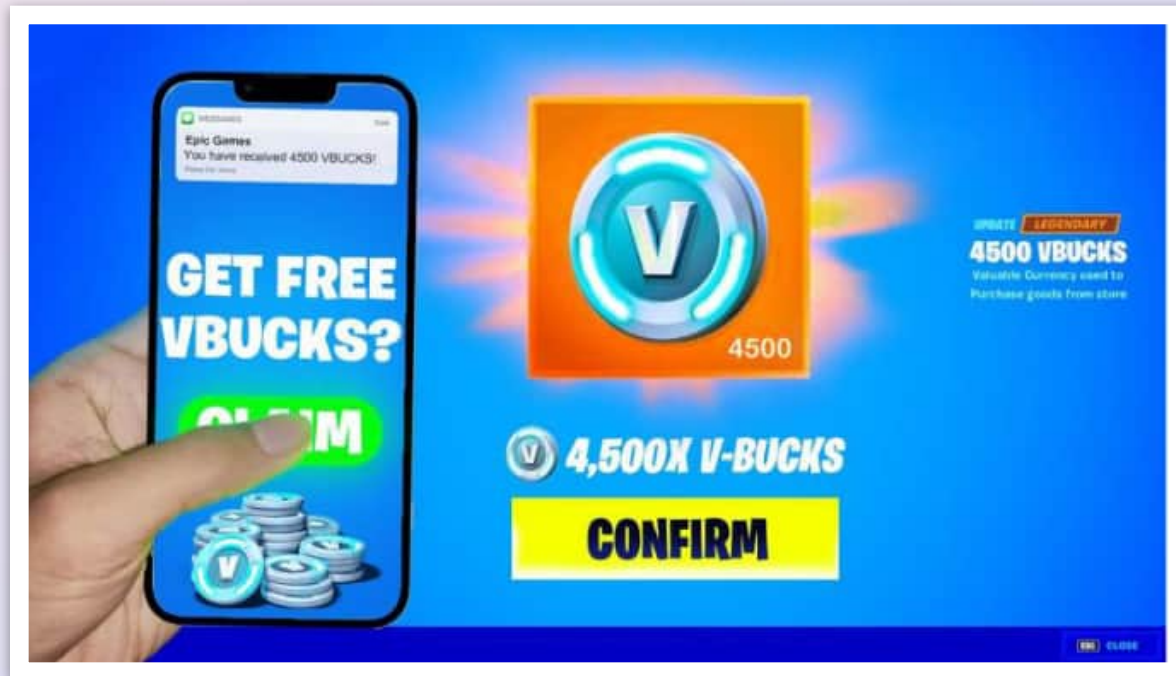
**CYBER SECURITY
REIGIUM**

.be

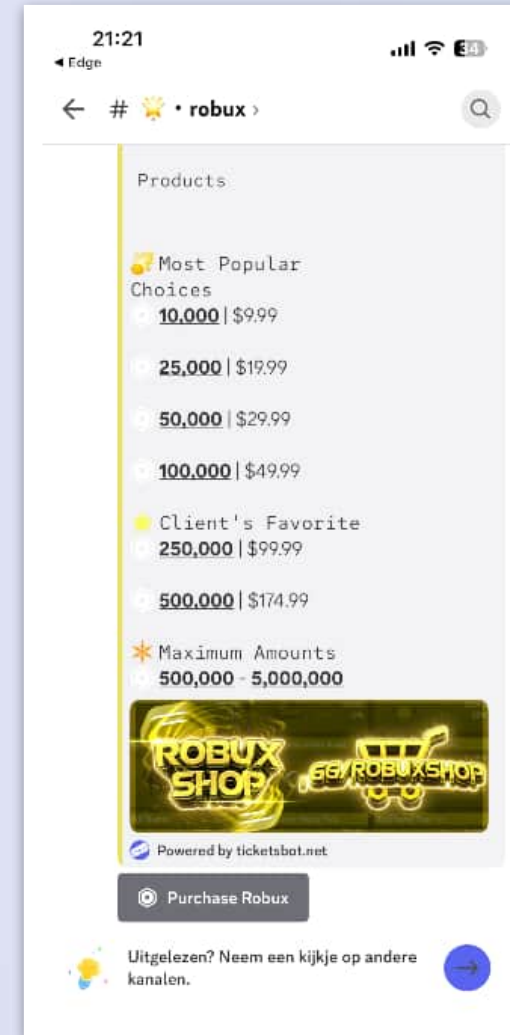
**CYBER SECURITY
COALITION**

Safeonweb™

Gamingplatformen en phishing

V-Bucks of robux in
ruil voor je gegevens

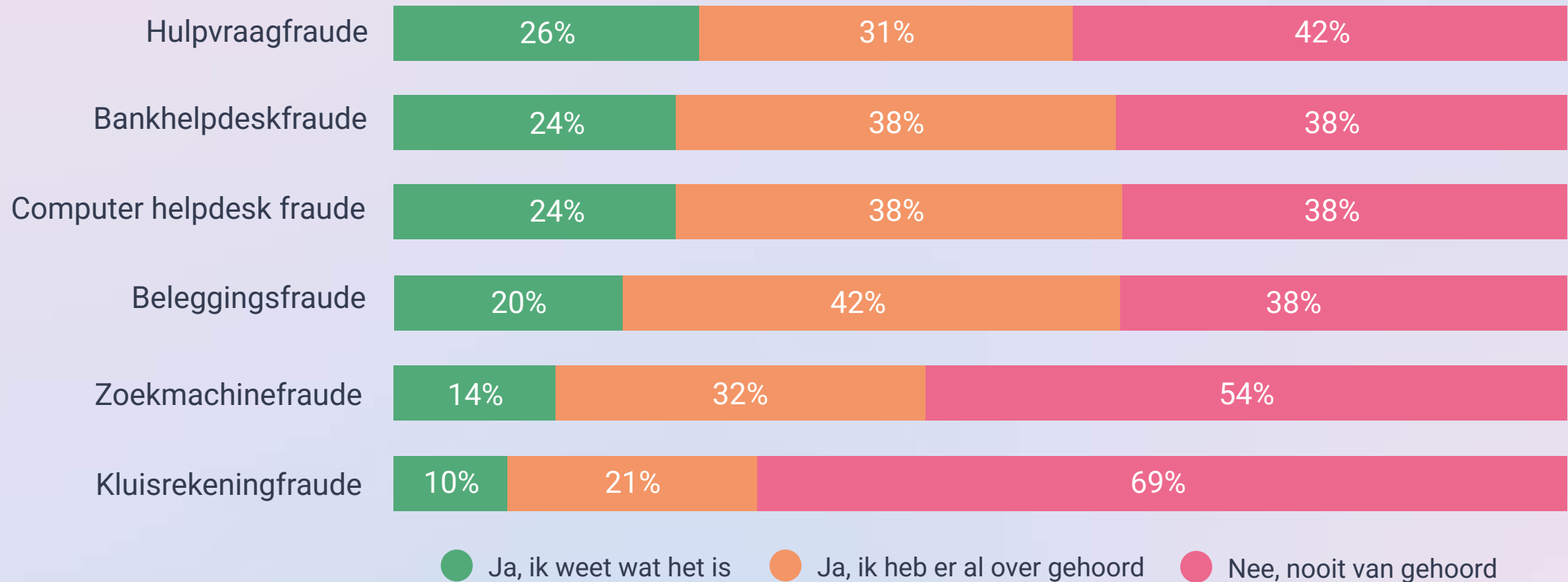

Andere vormen van fraude

Nieuwe fraudevormen zijn weinig gekend

Weet je wat deze vormen van fraude zijn?

Hulpvraagfraude

- Fraudeurs doen zich via e-mail, sms of appberichten voor als een van jouw dierbaren.
- Of omgekeerd: ze schrijven je dierbaren aan in jouw naam.
- Ze vragen om dringende financiële hulp, en dus om een overschrijving te maken.

GOUDEN TIP:

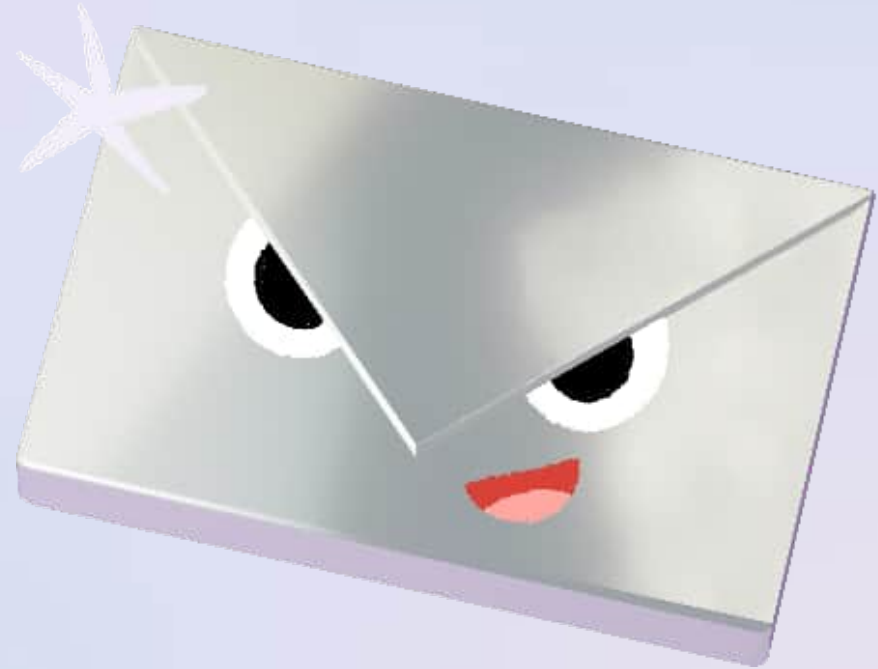
Bel de afzender van het bericht eerst zelf op, of stel wat controlevragen waarvan de antwoorden niet in eerdere e-mails, chatberichten of op social media staan.

BLOKKEER HET TELEFOONNUMMER

Spoofting

- De fraudeur **neemt een andere identiteit aan en doet zich voor als je bank, een vertrouwde instantie, familielid of andere bekende.**
- Als zogenaamd “gekende” afzender probeert die jouw persoonlijke gegevens en/of geheime bankcodes te ontfutselen of jou meteen geld afhandig te maken.
- Verschillende varianten:
 - E-mailspoofting
 - Websitespoofting
 - Telefoonnummerspoofting

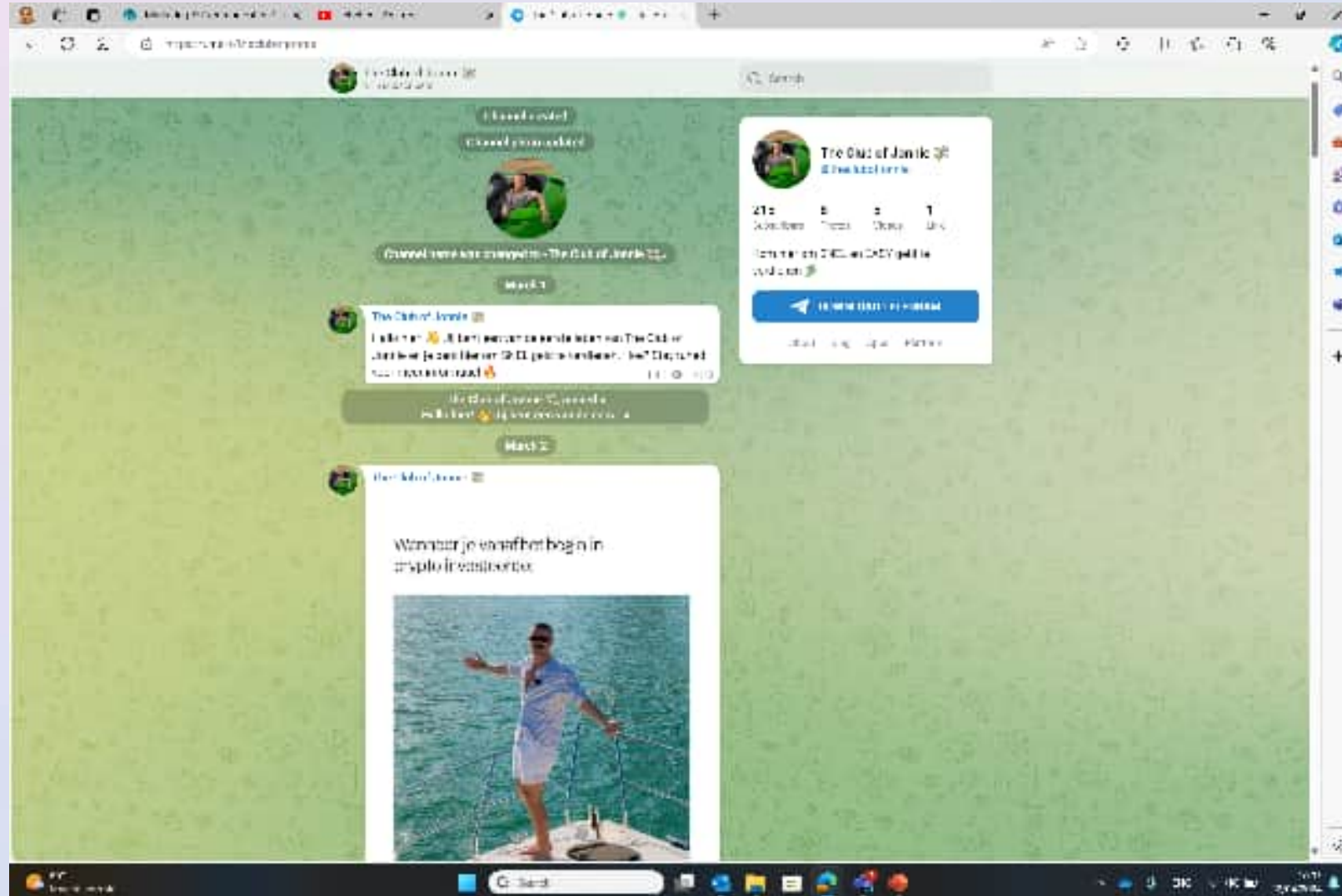
Zou jij het advies van
Finfluencers
volgen op social media?

- Zijn jullie al in aanraking gekomen met dergelijke aanbiedingen via social media?
- Zijn jullie hierop ingegaan of kennen jullie jongeren die daar actief mee bezig zijn?
- Hoeveel jongeren denken jullie dat er op de vraag van Jonathan zijn ingegaan?

The Club of Jonnie

Tips voor een goede cyberhygiëne

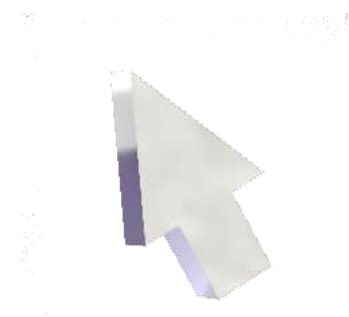
Wachtwoorden

- Neem lange wachtwoorden/wachtwoordzinnen
- Gebruik nooit hetzelfde wachtwoord op meerdere plekken
- Sla je wachtwoorden op een praktische manier op (bv. Wachtwoordmanager op je PC of smartphone, etc.)
- Kijk naar de mogelijkheid om twee-staps-verificatie in te stellen (vingerafdruk, ...)

Klikgedrag

- Klik nooit zomaar op linkjes of bijlagen
- Ga liever zelf naar een website dan via een link in een mail of sms

Updates

- Updates zijn verbeteringen van kwetsbaarheden in je computer of telefoon.
- Wanneer een update beschikbaar is, zorg ervoor dat je deze uitvoert. Zo zorg je dat er zo min mogelijk kwetsbaarheden in jouw apparaten zitten.

Ten slotte: Gebruik je gezond verstand

- Handel nooit gehaast en laat je nooit opjagen.
- Check altijd of de inhoud van het bericht wel kan.
- Vertrouw je het niet? Stop het contact/verrichting.

Doe de Paswoord test

Doe de wachtwoord test

Test je kennis

Hackers maken tegenwoordig gebruik van allerlei technieken om je wachtwoord te raden en toegang te krijgen tot je account. Daarom is een goede beveiliging belangrijker dan ooit. Hoe goed ga jij zijn met wachtwoorden? Zijn jouw accounts goed beveiligd of loop je meer risico dan je denkt? Test je kennis!

[Doe de test](#)

Geen tijd voor de test?

Leer hoe je jouw account beter kan beveiligen.

[Ontdek onze tips](#)

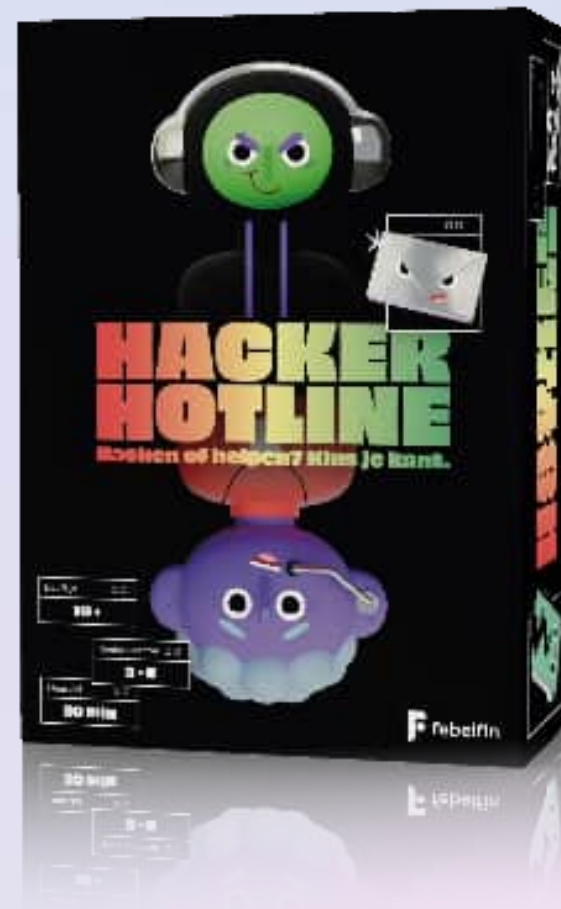
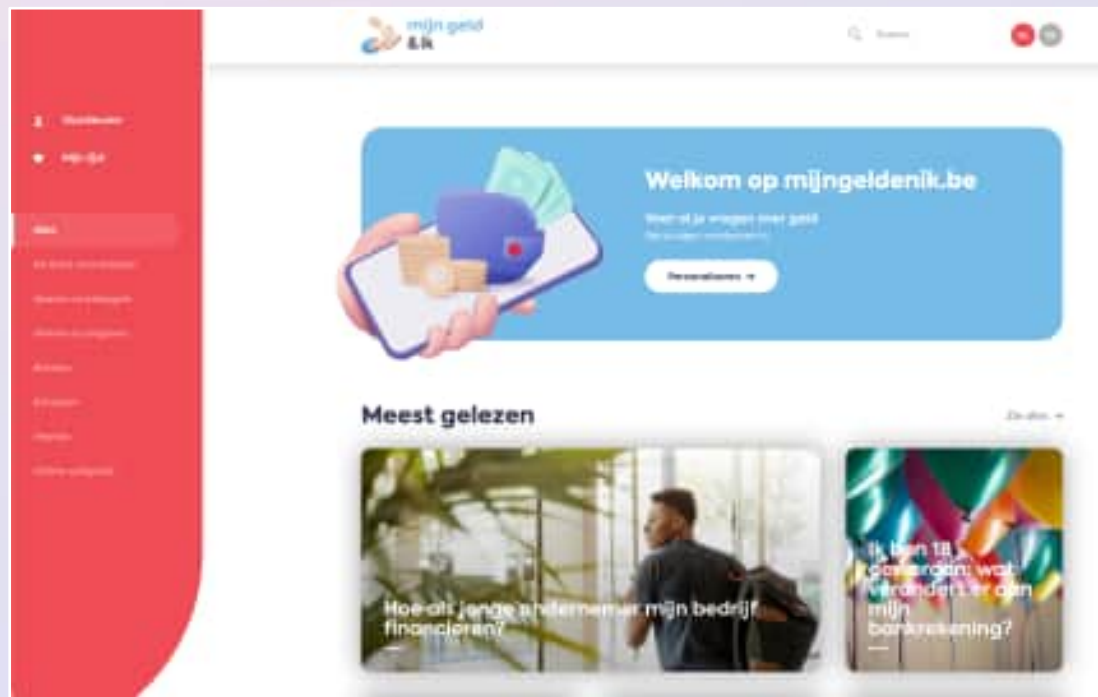

Om nooit te vergeten

**Geef nooit je persoonlijke
codes door!**

Meer weten

Quiz: Ben jij online fraude-proof?

Vraag 1

Op welke leeftijd krijgt een gemiddelde jongere zijn/haar eerste smartphone?

- A. 5 jaar
- B. 7 à 8 jaar
- C. 10 jaar
- D. 12 jaar

Wist je dat?

Jongeren zijn digitaal vaardig, maar dat betekent niet dat ze digitaal onkwetsbaar zijn.

Vraag 2

Wat is phishing?

- A. Een manier om gratis games te downloaden
- B. Een vorm van online oplichting waarbij je wordt misleid om persoonlijke gegevens te geven
- C. Een veilige manier om online te betalen
- D. Een nieuwe game op TikTok

Tip

Phishing gebeurt vaak via e-mail, sms of sociale media.

Quiz: Ben jij online fraude-proof?

Vraag 3

Waar of niet waar? 60% van de jongeren die benaderd werden als geldezel, ging effectief op het aanbod in.

- A. Waar
- B. Niet waar

Let op

Geldezel zijn strafbaar en kan ernstige gevolgen hebben.

Vraag 4

Wat is een duidelijk teken van een phishingbericht?

- A. Het bericht bevat veel emoji's
- B. Je wordt persoonlijk aangesproken met je naam
- C. Er wordt tijdsdruk opgelegd en je moet snel handelen

Opgelet

Criminelen gebruiken vaak angst en tijdsdruk om je snel te laten reageren.

Quiz: Ben jij online fraude-proof?

Vraag 5

Wat betekent 2FA (twee-factor-authenticatie)?

- A. Twee keer je wachtwoord intypen
- B. Een extra beveiligingsstap zoals een code of vingerafdruk
- C. Een app om je wachtwoorden te beheren
- D. Een virusbescherming

Extra veilig

Slechts 4% van de jongeren weet wat 2FA is. Tijd om dat te veranderen!

Vraag 6

Wat doe je als je een verdacht bericht krijgt van je “bank”?

- A. Klikken op de link en je gegevens invullen
- B. Het bericht negeren
- C. Je bank bellen via het officiële nummer
- D. Het bericht doorsturen naar je vrienden

Slimme zet

Vertrouw je het niet?
Bel zelf naar je bank.

Quiz: Ben jij online fraude-proof?

Vraag 7

Wat is spoofing?

- A. Een grap op sociale media
- B. Een vorm van fraude waarbij iemand zich voordoet als een bekende instantie
- C. Een manier om je wachtwoord te onthouden
- D. Een beveiligingsapp

*Spoofing komt in vele vormen:
e-mail, websites en zelfs telefoonnummers.*

Vraag 8

Wat is géén goede tip voor cyberhygiëne?

- A. Gebruik lange wachtwoorden
- B. Klik op links in e-mails van onbekenden
- C. Update je software regelmatig
- D. Gebruik een wachtwoordmanager

*Cyberhygiëne =
gezond verstand online gebruiken.*

Quiz: Ben jij online fraude-proof?

Vraag 9

Wat is een veelgebruikte truc bij fraude op gamingplatformen?

- A. Gratis coins aanbieden in ruil voor persoonlijke gegevens
- B. Je uitnodigen voor een toernooi
- C. Je helpen met je game
- D. Je account upgraden

Let op

Als het te mooi is om waar te zijn, is het dat meestal ook.

Vraag 10

Wat moet je NOOIT doen met je persoonlijke codes?

- A. In een wachtwoordmanager bewaren
- B. Delen via een link of telefoon
- C. Veranderen na een datalek

Onthoud dit goed:

Je codes delen is zoals je portefeuille afgeven op straat.

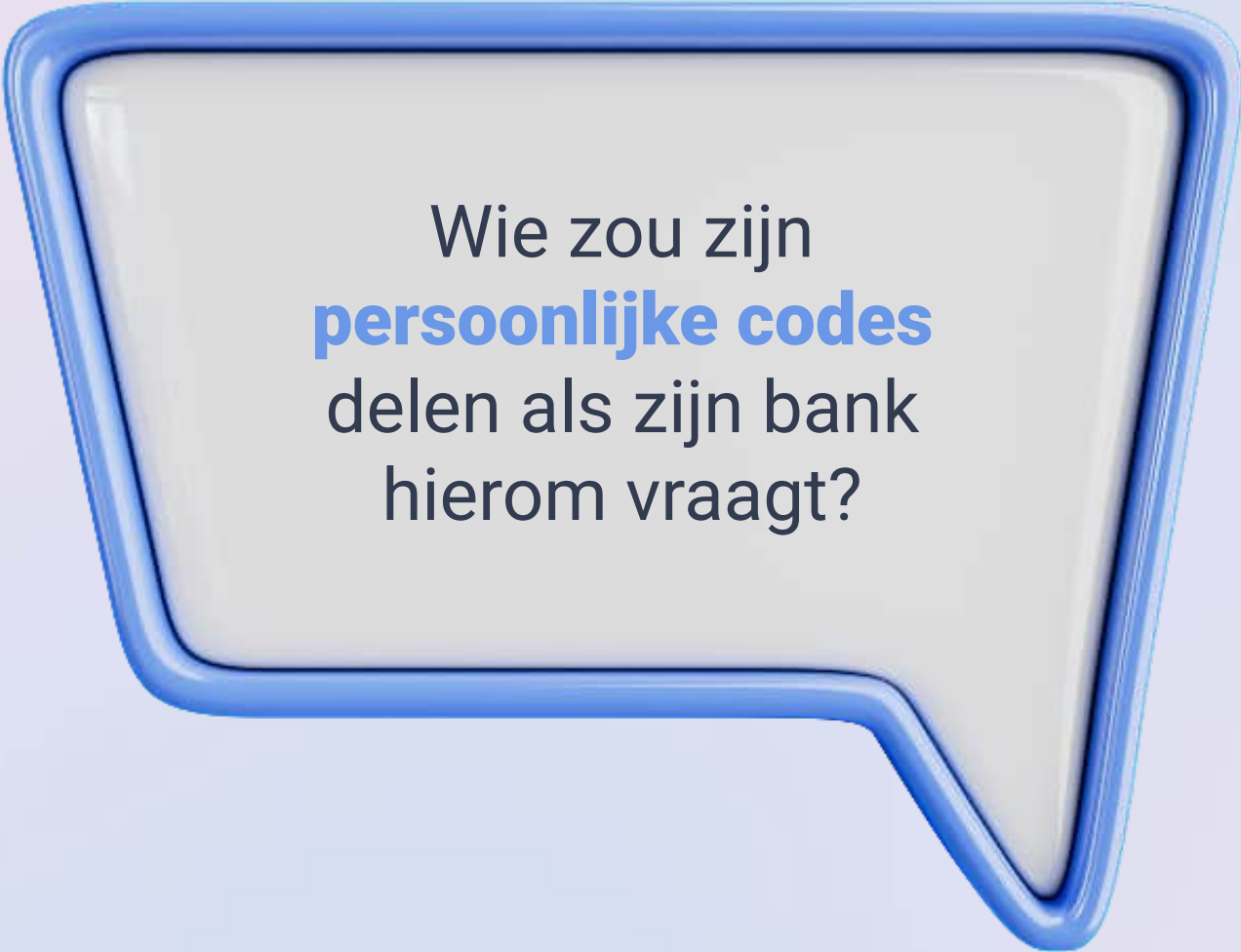
Gelddezeis

Workshop jongeren

Dave the amazing mindreader

Wie zou zijn
persoonlijke codes
delen als zijn bank
hierom vraagt?

**Geef nooit je pincode
of responsecodes!**

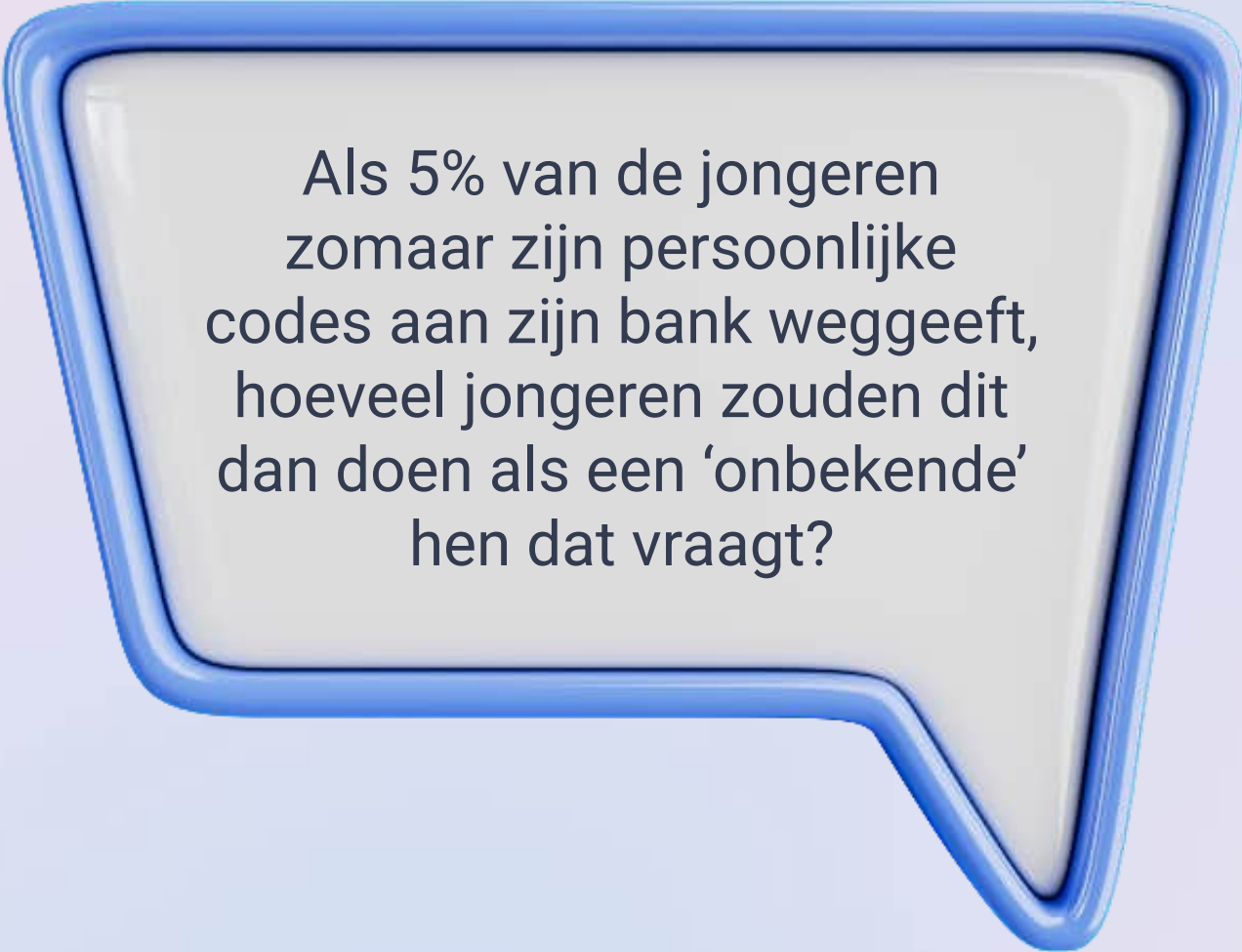

Verontrustende cijfers

50%

van de jongeren zou zomaar zijn
persoonlijke codes delen als zijn/
haar bank hierom vraagt

Als 5% van de jongeren
zomaar zijn persoonlijke
codes aan zijn bank weggeeft,
hoeveel jongeren zouden dit
dan doen als een 'onbekende'
hen dat vraagt?

14%

van de jongeren zou zijn
bankkaart/bankrekening en
persoonlijke codes uitlenen
als iemand hierom vraagt...

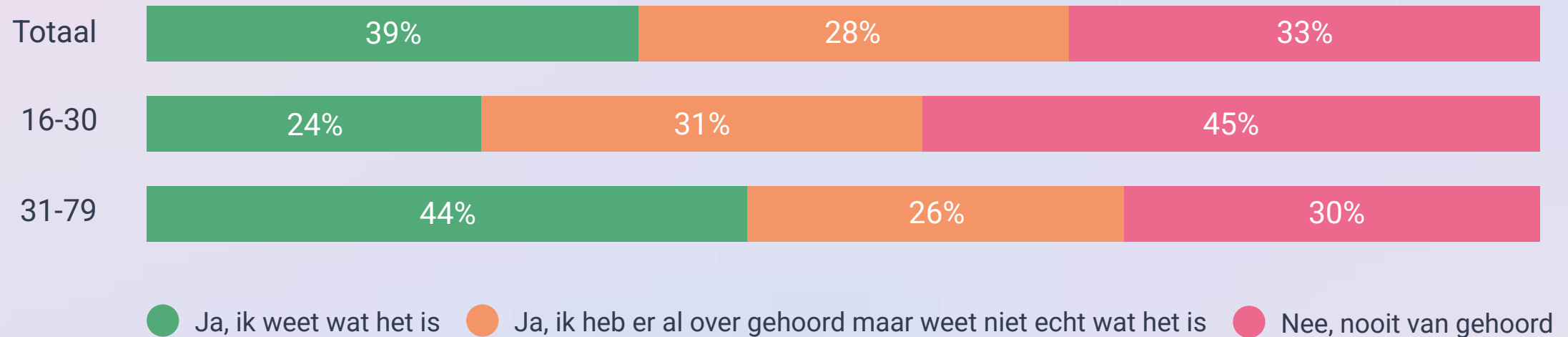

Geldeuzels of money mules

De meerderheid van de Belgen weet niet wat een 'geldezel' is

Weet je wat deze vormen van fraude zijn?

77%

van de jongeren weet niet of maar vaag wat een geldezel is

Hoe word je geldezel?

Snel geld verdienen

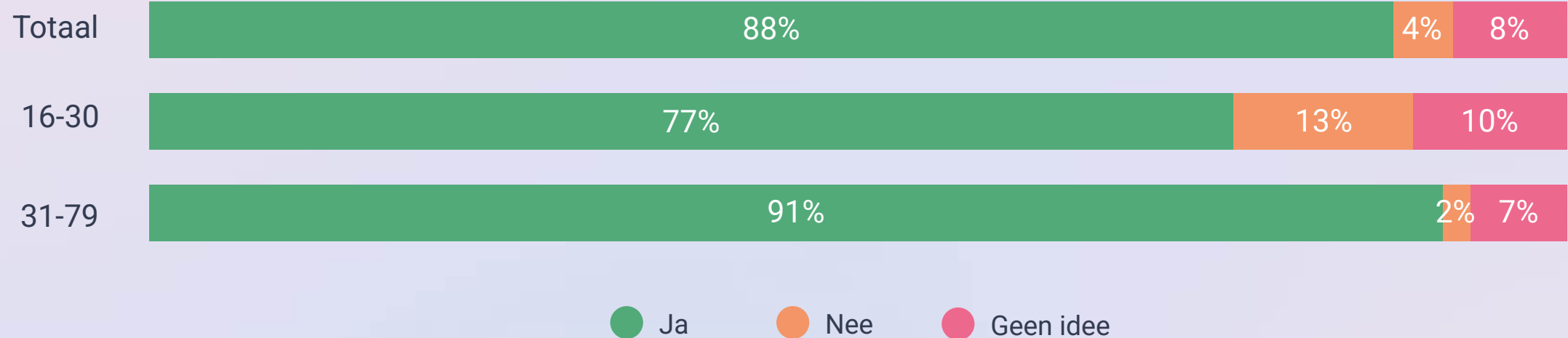
Uit een onderzoek van Febelfin en IndiVille blijkt dat 7% van de respondenten ooit zelf benaderd werd, en 12% kent iemand in hun omgeving die dat meemaakte.

60% van de jongeren die benaderd werden, is effectief ingegaan op dat aanbod.

Strafbaar of niet?

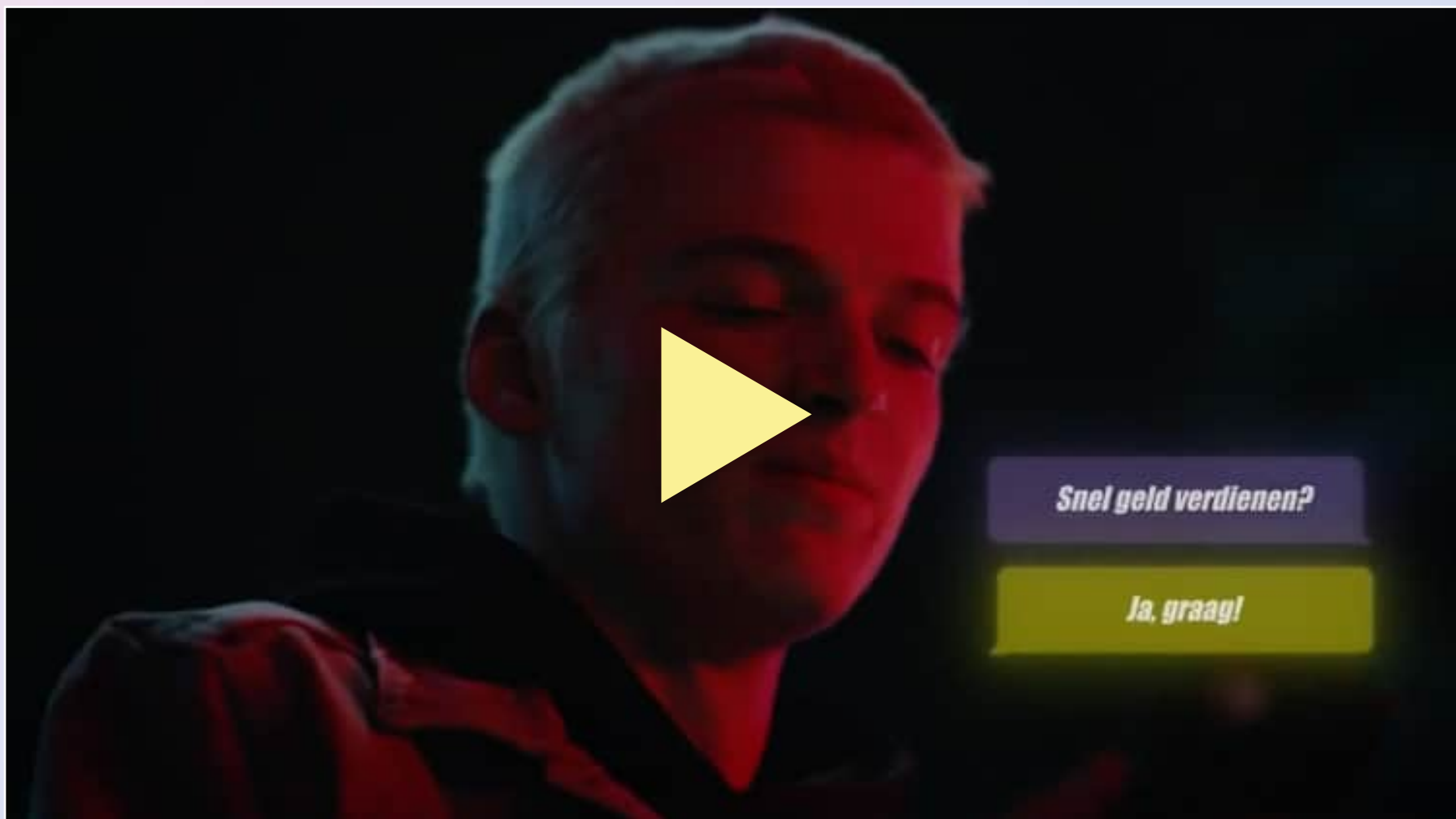
Geldezel = geld witwassen

Denk je dat je als geldezel strafbaar bent?

“Ik zou hem later terugzien om die 40% te krijgen. Maar hij heeft me verwijderd op Snapchat. Na een paar maanden kreeg ik een brief van de politie om naar het commissariaat te komen. Daar legden ze me uit dat ik medeplichtig was aan fraude. Gevolg: ik moet alles uit eigen zak terugbetalen aan de slachtoffers. De criminelen zijn nooit gevonden.”
M.A.

Snel geld verdienen?

Ja, graag!

Illustratiebeeld. © Getty Images / Proot

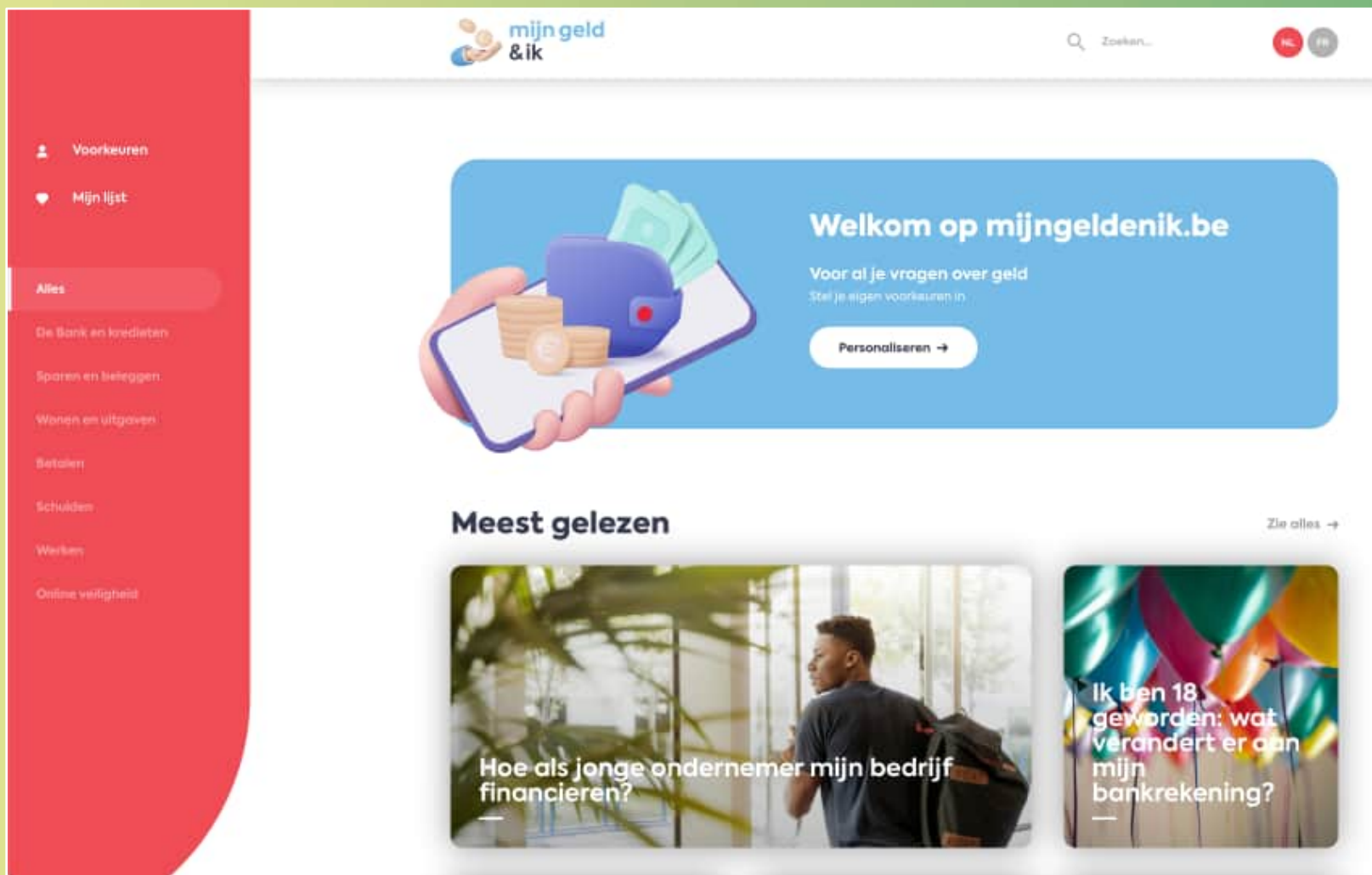
Oostendse 'geldezel' vangt bot op tweede proces nadat hij 25.000 euro hielp witwassen van phishingbende

Een 38-jarige Oostendenaar heeft ook op verzet een jaar cel gekregen voor z'n betrokkenheid bij een phishingbende. Via de rekening van Y.V. werd bijna 25.000 euro versluisd. De beklaagde ontkende tevergeefs dat hij daar zelf van op de hoogte was.

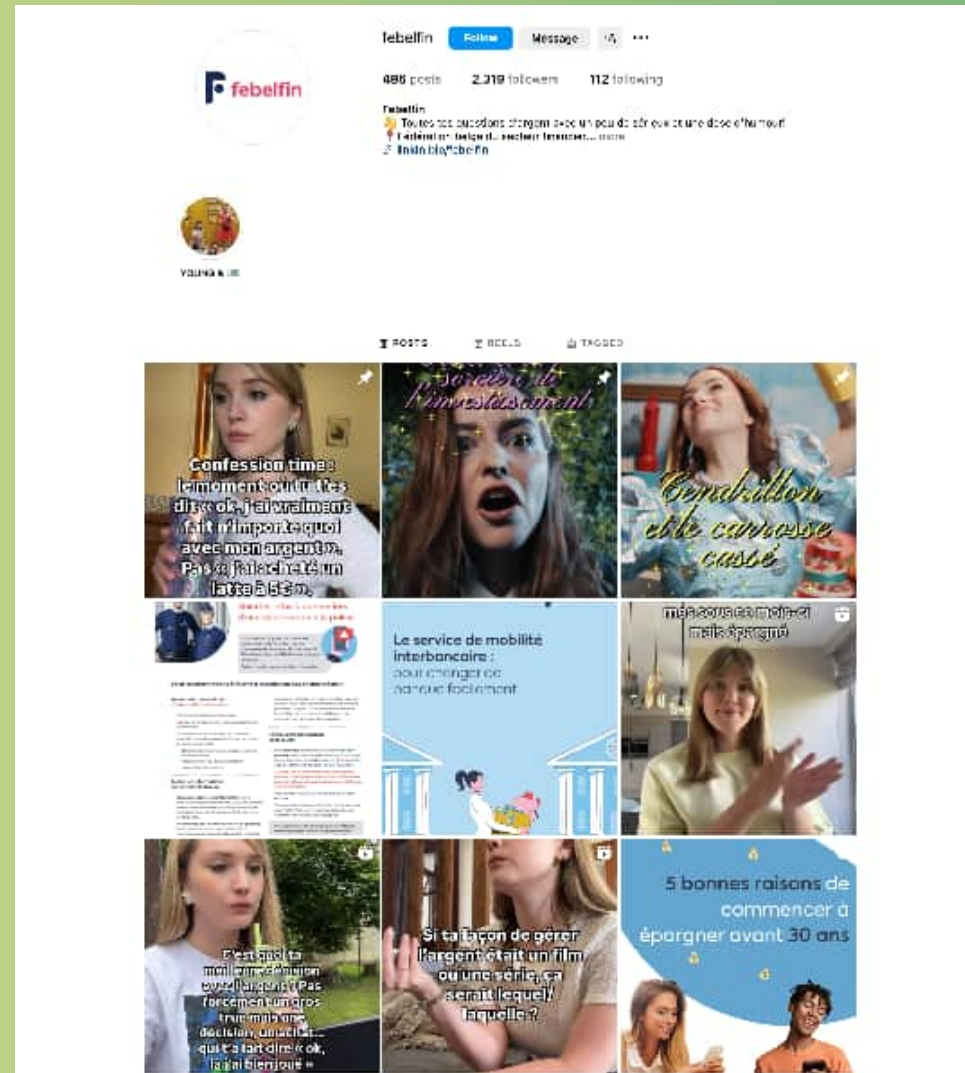
Bron: Het Laatste Nieuws

**Voorkomen en zo goed
mogelijk genezen...**

Website mijn gelden ik.be

Volg ons op TikTok en Instagram!

Het was geweldig.
- Top.

Doe-opdracht

Wat moet ik doen als ik de vraag krijg om geldezel te worden?

Wat kan ik doen als ik al in de val ben getrapt en geldezel ben geworden?

Quiz: Weet jij genoeg over phishing en geldezels?

Vraag 1

Wat is phishing?

- A. Een manier om geld te verdienen via sociale media
- B. Een vorm van online fraude waarbij criminelen zich voordoen als betrouwbare instanties en vragen om je persoonlijke gegevens door te geven.
- C. Een manier om je bankgegevens te beschermen
- D. Een app om je bankrekening te beheren

Vraag 2

Waar of niet waar: Je mag je responsecodes doorgeven via e-mail als je bank erom vraagt.

Quiz: Weet jij genoeg over phishing en geldezels?

Vraag 3

Wat is een geldezel?

- A. Iemand die geld spaart voor een goed doel
- B. Iemand die zijn bankrekening en bankkaart uitleent aan criminelen
- C. Een bankmedewerker die fraude opspoort
- D. Een online betaalplatform

Vraag 4

Hoe proberen criminelen jongeren te ronselen als geldezel?

- A. Via officiële brieven van de bank
- B. Via advertenties op sociale media of in het uitgaansleven
- C. Via schoolopdrachten
- D. Via sportclubs

Quiz: Weet jij genoeg over phishing en geldezels?

Vraag 5

Wat zijn mogelijke gevolgen als je geldezel wordt? (meerdere antwoorden mogelijk)

- A. Je krijgt een beloning van de bank
- B. Je kan vervolgd worden en een straf krijgen
- C. Je bankrekening kan worden afgesloten
- D. Je wordt automatisch bankmedewerker

Vraag 6

Wat moet je doen als iemand je vraagt om je bankkaart uit te lenen?

- A. Meteen ja zeggen, het is toch maar tijdelijk
- B. Eerst overleggen met je vrienden
- C. Niet ingaan op het voorstel en erover praten met iemand die je vertrouwt
- D. Je kaart verstoppen

Quiz: Weet jij genoeg over phishing en geldezels?

Vraag 7

Waar of niet waar: 14% van de jongeren zou zijn bankkaart en pincode uitlenen als iemand erom vraagt.

Vraag 8

Wat is het verschil tussen een pincode en een responsecode?

- A. Er is geen verschil
- B. Een pincode is altijd hetzelfde, een responsecode niet
- C. Een responsecode is je geboortedatum
- D. Een pincode is voor je e-mail

Quiz: Weet jij genoeg over phishing en geldezels?

Vraag 9

Wat moet je doen als je al in de val bent gelopen en geldezel bent geworden?

- A. Niets, het is toch al gebeurd
- B. Je kaart blokkeren, je bank contacteren en naar de politie gaan
- C. Je kaart aan iemand anders geven
- D. Een nieuwe bankrekening openen

Vraag 10

Waar of niet waar: Geldezel zijn is strafbaar

Belgische Federatie van de financiële sector

www.febelfin.be

Ons contacteren

- Klassebank: info@klassebank.be
- Andere vragen: info@febelfin.be

Q & A

Belgian Financial Sector Federation
www.febelfin.be